

ПОЯСНЮВАЛЬНА
записка до проєкту розпорядження начальника
Херсонської обласної військової адміністрації
«Про обласний бюджет Херсонської області на 2026 рік»

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
РОЗВИТОК ОБЛАСТІ У 2025 РОЦІ

З початку повномасштабного вторгнення російської федерації економіка регіону функціонує в умовах безпрецедентних викликів – частина території вже третій рік знаходиться в тимчасовій окупації, на звільнених територіях тривають постійні нищівні обстріли, зазнають масштабних руйнувань об'єкти цивільної, транспортної, енергетичної, виробничої інфраструктури, зокрема через безпосередню військову загрозу, обмежений доступ до ринків збуту та сировини ускладнена робота підприємств, внаслідок вимушеної міграції продовжується втрата людського капіталу.

Найбільших збитків від руйнування виробничих потужностей, забруднення територій вибухонебезпечними предметами, зупинення впровадження інвестиційних проєктів через надвисокі інвестиційні ризики зазнали такі галузі, як: енергетика, транспорт, сільське господарство, промисловість, будівництво, житлово-комунальна сфера.

Тому, у 2025 році, незважаючи на складнощі, основні зусилля органів влади спрямовуються на відбудову виробничої, транспортної, соціальної інфраструктури, інфраструктури енергетики та зв'язку; створення сприятливих умов для діяльності всіх суб'єктів господарювання; забезпечення гідного, безпечного рівня життя населення, в тому числі шляхом використання внутрішніх і зовнішніх можливостей регіону.

Аграрний сектор. До початку військової агресії російської федерації агропромисловий комплекс був найбільшим сектором економіки області, в якому формувалося до 30% валової доданої вартості.

За час війни агропромисловий сектор зазнав чималих збитків, які на сьогодні неможливо повністю обрахувати внаслідок постійних обстрілів деокупованої території області та окупації лівобережної частини.

Загальна площа сільськогосподарських угідь області становить 1,9 млн га, з них рілля – 1,7 млн га. Площа сільськогосподарських угідь на деокупованій території складає 508,3 тис. га, які є потенційно замінованими. Станом на 30 вересня 2025 року обстежено та розміновано 446,2 тис. га, або 87% загальної площі.

Під урожай 2025 року планувалося збільшити посівні площі в 1,5 раза і засіяти понад 246 тис. га. Проте, внаслідок несприятливих погодно-кліматичних умов на весні та продовженням бойових дій, засіяти вдалося на 20 тис. га менше запланованого. До того ж, засіяні площі пошкоджені або загинули, що призвело до зменшення врожайності та недобору валового врожаю (показники збору врожаю у 2025 році становлять лише 70% від показників 2024 року).

Так, станом на 02 жовтня 2025 року зібрано зернових та зернобобових культур з площі 85,8 тис. га та намолочено 109,1 тис. тонн, з яких пшениці зібрано 72,9 тис. тонн, ячменю – 27 тис. тонн, гороху – 4,8 тис. тонн. Крім того, зібрано ріпаку 11,6 тис. тонн, соняшника – 5,5 тис. тонн.

Завершується збір овочевих культур. За оперативними даними, накопано 23,1 тис. тонн картоплі, зібрано овочевих культур 76,9 тис. тонн, баштанних культур – 27,0 тис. тонн.

Поряд із збиральними роботами аграрії проводять посів озимих сільськогосподарських культур під урожай 2026 року. Планові площі посіву озимих культур складають 107,5 тис. га, з яких зернових – 86,5 тис. га, ріпаку – 21,0 тис. га.

Проте зібраний урожай потребує належного зберігання. Через ворожі атаки в регіоні знищені сотні ангарів та складів, не працює жодний елеватор.

З метою відновлення аграрного сектору економіки Херсонщини постійно проводиться робота щодо можливості залучення гуманітарної допомоги вітчизняних та міжнародних партнерів відповідно до потреб сільгосптоваровиробників деокупованих територій, а саме: наданні посівного матеріалу, мінеральних добрив, генераторів, модульних зерносховищ, техніки, тощо.

На даний час аграріям області передано 100 модульних зерносховищ та понад 1000 рукавів для зберігання зерна, надано понад 30 од. сільськогосподарської техніки для проведення весняної посівної кампанії (трактори, сівалки, оприскувачі), 21 комбайн та 3 бульдозери, які залучаються для ліквідації наслідків військових дій.

У посушливих умовах місцевого клімату важливе значення має зрошення. Внаслідок збройної агресії російської федерації пошкоджено та зруйновано меліоративні системи та насосні станції, заміновано прилеглі території та сільськогосподарські угіддя. Завдані збитки зрошувальній системі області призводять до неможливості використання меліоративних систем та потребують значного відновлення.

Також унаслідок підриву греблі Каховської ГЕС та руйнування водосховища росіянами 2023 року відсутні можливості подальшого функціонування всіх меліоративних систем (і зруйнованих, і вцілілих), каналів та інших гідротехнічних споруд, для яких Каховське водосховище було джерелом водопостачання.

З метою відновлення об'єктів інфраструктури зрошувальної системи на деокупованій території Херсонської області у 2024 році залучено міжнародні донорські кошти на ремонт дюкеру Інгулецької зрошувальної системи, що забезпечило відновлення зрошення на площі 3000 га, створено організацію водокористувачів «Лиманецька», яка сприятиме відновленню та розвитку Лиманецької зрошувальної системи на площі 1,5 тис. га. До того ж, сільгоспвиробники, які використовують меліоровані землі, наразі готують технічні проєкти з відновлення зрошуваних земель, впровадження яких

заплановано на 2026 рік відповідно до Програми відновлення та розвитку зрошення у Херсонській області 2025 – 2027 роки.

Значних збитків від воєнних дій російської федерації зазнала і тваринницька галузь, оскільки більша частина тваринницьких господарств розташована на тимчасово окупованій лівобережній території Херсонської області.

На даний час, на деокупованій території Херсонщини працюють лише 3 господарства, в яких утримується 0,6 тис. голів великої рогатої худоби, (з них корів 0,3 тис. голів) та 0,8 тис. голів свиней.

У господарствах населення утримується близько 4,3 тис. голів великої рогатої худоби (у тому числі 3,8 тис. голів корів), 6,0 тис. голів свиней, 2,4 тис. голів овець і кіз, 440 тис. голів птиці, а також зареєстровано 179 пасік.

За підсумками січня – вересня 2025 року індекс обсягу сільськогосподарської продукції становить 66,9%.

Харчова та переробна галузь, а також підприємства зі зберігання зерна є одними з провідних стратегічних і важливіших галузей агропромислового комплексу області.

До початку збройної агресії на території області було зареєстровано 153 підприємства переробної та харчової галузі, найбільша кількість яких розміщувалась у містах – 54 об'єкти та охоплювала майже всі напрямки споживчого ринку. Наразі на деокупованій території знаходиться 51 підприємство, з яких на сьогодні працює тільки три.

Також на території області функціонувало 57 зернових складів загальною ємністю 1,9 млн тонн, які забезпечували зберігання, доробку та очищення зерна. На сьогодні 20 зернових елеваторів загальною ємністю 553,5 тис. тонн знаходяться на деокупованій території та мають різний ступень пошкоджень або знаходяться в зоні постійних обстрілів. Внаслідок підриву греблі Каховської ГЕС зазнали підтоплення 11 елеваторів загальною потужністю 358,5 тис. тонн, які знаходяться в прибережній зоні.

Через руйнування матеріально-технічних баз та розграбування виробничих споруд на деокупованих територіях призупинили свою діяльність такі об'єкти, як ТОВ «Бериславський-Хлібзавод», ПрАТ «Князя Трубецького» ТМ «Вина князя Трубецького», «Сільськогосподарська АФ «Прогрес», ТМ «Тягинські ковбаси», ТОВ «Данон-Дніпро», ПАТ «Херсонський КХП», ТОВ «Екобіотек-Україна», ПВКФ «Пані Крістіна» та інші.

Однак, не зважаючи на понесені збитки та ризики, деякі підприємства харчової та переробної галузі продовжують відновлювати свою роботу. Працює ТДВ «Херсонський маслозавод», який окрім забезпечення молочною продукцією мешканців Херсону відкрив свої нові магазини в м. Миколаєві. Частково відновили виробничу діяльність ФОП «Червенков» (запущена лінія з консервації плодоовочевої продукції), ТОВ «Сучасні пивні технології» (запущена лінія з пивоваріння та розливу пива у скляну тару), ПП «Оіл Грейн» (виробництво олії з нішевих олійних культур) та СТОВ «Енограй» (садівництво, постачання свіжих фруктів).

Промисловий комплекс. До початку війни промисловий комплекс області складався із 250-ох великих, середніх та малих підприємств, на яких було задіяно понад 23 тис. осіб (16,9% від зайнятих працівників за всіма видами економічної діяльності).

З березня 2022 року через окупацію області майже усі промислові підприємства припинили свою виробничу діяльність, за винятком окремих підприємств харчової промисловості, які забезпечували мешканців області першочерговими продуктами харчування (хлібобулочні вироби, борошно, молочні продукти тощо), а також підприємств по виробництву та розподіленню електроенергії, газу та води.

Підрив та руйнування греблі Каховської ГЕС призвело до затоплення 28 промислових об'єктів на правому та лівому березі р. Дніпро. Визначити точні втрати та, як наслідок, терміни відновлення промислових об'єктів можливо лише після стабілізації безпекової ситуації в області.

На даний час промислові підприємства області зазнають щоденних руйнувань, що не дає змогу відновити виробничу діяльність 95% їх кількості. Згідно статистичних спостережень, за 2023 рік реалізовано промислової продукції на суму 5,3 млрд грн, за 2024 рік – на суму 3,6 млрд грн (індекс промислової продукції 81,8%), за січень – червень 2025 року – на суму 2,2 млрд грн (індекс промислової продукції 96,4%).

З початку 2024 року промислові підприємства деокупованої частини Херсонської області продовжували поступово відновлювати виробничу діяльність. У поточному році, в залежності від безпекової ситуації, провадять діяльність біля 20 підприємств промислового комплексу деокупованої частини області, які представляють добувну, харчову, легку промисловості, металообробку та машинобудування, виробництво будівельних матеріалів, на яких відновлено більше 600 робочих місць.

В області проводиться моніторинг можливостей подальшого відновлення діяльності провідних промислових підприємств деокупованої частини Херсонської області у найближчій перспективі з визначенням поточного стану, існуючих проблем та необхідної допомоги. На більшості підприємств, які в основному розташовані у м.Херсоні, не дивлячись на отримані ушкодження від обстрілів, а також розграбування, підприємства технічно готові до відновлення діяльності, але за умови безпечної ситуації та повернення працівників.

Мале та середнє підприємництво. У період окупації під контроль загарбників потрапили практично всі підприємства та їх потужності. Велика частина підприємців зупинили діяльність та евакуювалися. Через швидке захоплення області жодне підприємство не мало змоги здійснити заходи із релокації. Окупаційна влада розграбовувала майно підприємців, захоплювала приміщення та нищила обладнання.

Внаслідок таких дій агресора та постійного загострення безпекової ситуації значна частина підприємств деокупованої частини Херсонщини не відновили свою діяльність.

Станом на 01 жовтня 2025 року у податкових органах в області зареєстровано 33522 юридичні особи та 33677 фізичних осіб-підприємців.

Протягом січня – вересня поточного року:

- зареєстровано 116 юридичних осіб та 1629 фізичних осіб-підприємців;
- припинили діяльність (ліквідовано) – 240 юридичних осіб та 2872 фізичні особи-підприємця;
- з інших областей до Херсонської області перереєструвалися 160 юридичних осіб та 36 фізичних осіб-підприємців;
- перейшли до інших регіонів – 96 юридичних осіб та 338 фізичних осіб-підприємців.

Надходження до місцевих бюджетів області за січень-серпень 2025 року становили 1497,5 млн грн, з них від малого та середнього бізнесу – 707,4 млн грн (47,2%), з яких 45,7% – це податок на доходи фізичних осіб, 41,0% – єдиний податок, 4,5% – плата за землю.

Структура надходжень у розрізі галузей наступна: від ФОП – 42,1%, промисловість – 18,4%, сільське господарство – 12,8%, освіта – 7,1%, оптова та роздрібна торгівля – 4,1%, охорона здоров'я – 3,3%, професійна, наукова та технічна діяльність – 2,0%, будівництво – 1,7%.

Питання відновлення бізнесу та ділової активності є ключовим для відновлення нормального життя на території області.

Кредитний портфель підприємств станом на 01 вересня 2025 року становив 3999,0 млн грн, у тому числі по програмі підтримки «5-7-9» – 3947,0 млн грн та збільшився з початку поточного року на 171,0 млн грн (або на 4,5%).

В рамках державної програми «єРобота» з початку поточного року прийнято позитивне рішення на отримання мікрогрантів на розвиток власного бізнесу по 56 проєктах загальною сумою 16,4 млн грн для створення 82 робочих місць. Проєкти реалізуються у наступних напрямках: діяльність аптек, стоматологічна практика, відкриття СТО, створення бджолоферми та бджолярств, створення свиногокомплексу, виготовлення друкованої продукції, шлакоблоків, бетонних блоків; виробництво пелет, хлібобулочних виробів; продаж комп'ютерної техніки; роздрібна торгівля та інші.

Інвестиційна діяльність. Тривалі військові дії визначили ряд негативних наслідків як для України, так і для Херсонщини. Тому відновлення Херсонської області потребує не лише внутрішніх ресурсів, а й масштабної міжнародної підтримки: іноземних інвестицій, донорських коштів і допомоги фінансових інституцій. Комплексне відновлення Херсонщини можливе завдяки консолідації зусиль національного та міжнародного рівнів.

За даними Державної служби статистики України у 2023 році в економіку Херсонської області було вкладено 444,3 млн грн капітальних інвестицій, у 2024 році – 345,8 млн грн, а за січень – червень 2025 року – 83,9 млн грн. Порівняно з іншими регіонами країни область протягом трьох останніх років займала найнижчі позиції серед регіонів держави за рівнем інвестиційної активності (біля 0,03% від загального показника по Україні). До ключових негативних чинників, що стримують інвестування, належать бойові дії, які тривають на території регіону та спричиняють масштабне руйнування об'єктів критичної та цивільної інфраструктури, тимчасова окупація лівобережної частини Херсонської області.

Позитивний вплив на розвиток країни в цілому та Херсонщини зокрема досягається шляхом проведення щорічних Міжнародних конференцій з питань відновлення України (Ukraine Recovery Conference). Делегації від Херсонської області, які беруть участь у таких заходах, долучаються до змістовних зустрічей, що мають важливе стратегічне значення для області. Під час зустрічей з представниками міжнародних інноваційних та інвестиційних структур досягнуто попередніх домовленостей про співпрацю та обговорено практичні аспекти реалізації спільних проєктів, зокрема в аграрному секторі, що передбачають відновлення екологічного та економічного потенціалу регіону, створення нових робочих місць та залучення інвестицій. Особливу увагу було приділено питанням енергетичної стійкості, у тому числі розглянуто можливості впровадження сучасних технологій у сфері відновлюваної енергетики та зменшення залежності від централізованих джерел енергії.

Підтримуючи загальнодержавну стратегію європейської інтеграції України, Херсонська обласна державна (військова) адміністрація сприяє залученню міжнародної технічної допомоги та фінансових ресурсів донорської спільноти для забезпечення потреб постраждалого населення Херсонської області, а також здійснює системну роботу у сфері налагодження співробітництва з країнами Європейського Союзу. На постійній основі провадиться діяльність з пошуку міжнародних партнерів та реалізації інвестиційної політики.

З моменту деокупації укладено 29 угод про партнерство: 5 на обласному рівні, 13 між територіальними громадами, 11 між містами.

Разом з тим, значну підтримку у відновленні інвестиційної активності області надають міжнародні організації та країни-партнери. Нині співпраця ведеться з 16 країнами світу, а саме з: Королівством Нідерландів, Словаччиною, Францією, Фінляндією, Литвою, Італією, Німеччиною, Польщею, Болгарією, Норвегією, Швецією, Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії, Молдовою, Хорватією, Естонією та Канадою.

У співпраці з міжнародними донорами (USAID, ПРООН, Chemonics, JICA) реалізуються проєкти із забезпечення лікарень акумуляторними станціями, сонячними панелями; передачі підприємствам малого бізнесу області агротехніки, добрив, теплиць тощо. За 8 місяців 2025 року від міжнародних партнерів отримано допомоги на суму 513,3 млн грн.

До того ж, в області реалізуються наступні проєкти з міжнародної технічної допомоги, спрямовані на відновлення регіону:

- «Від гуманітарної допомоги до раннього відновлення в Херсонській, Сумській та Запорізькій областях», який втілюється Програмою розвитку ООН (ПРООН) через партнера розвитку – Республіка Корея;

- «EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні», який реалізується Європейським Союзом через Програму розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН);

- «Проект екстреного відновлення та реконструкції», що здійснюється за фінансового сприяння Уряду Японії через Японське агентство міжнародного співробітництва (JICA);

- «Підтримка підприємництва, відновлення і розвиток бізнесу серед населення, що постраждало внаслідок конфлікту в Україні, фаза IV». Виконавець проєкту: Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН). Партнер з розвитку: Уряд Республіки Польща через Міністерство закордонних справ Республіки Польща, що представлене Посольством Республіки Польща в Україні;

- «Програма гуманітарної допомоги Україні II (UHARP II)». Виконавець: Family Health International (FHI 360), HealthRight International Inc., Представництво Корпорації Хелсрайт Інтернешнл в Україні. Партнер з розвитку – Уряд США;

- «Програма захисту та відновлення засобів до існування в Україні». Виконавець: Представництво Данської ради у справах біженців в Україні. Партнер з розвитку USAID.

За сприяння Херсонської обласної державної (військової) адміністрації у Херсонській, Бериславській та Високопільській територіальних громадах області реалізується проєкт «Підтримка відновлення місцевого самоврядування та відбудови і реконструкції громад в Україні», що впроваджується Агентством міжнародного співробітництва Асоціації муніципалітетів Королівства Нідерланди VNG International. За результатами співпраці розроблено та затверджено плани відновлення та розвитку громад.

Зазначені проєкти спрямовані на відновлення інфраструктури, розвиток освіти, надання гуманітарної підтримки мешканцям області, забезпечення безпеки та зміцнення соціальної згуртованості.

З метою пошуку нових партнерів та донорів територіальні громади Херсонщини долучилися до міжнародних платформ DREAM та «Cities 4 Cities | United 4 Ukraine», які реалізуються за підтримки міжнародних партнерів, зокрема і Європейського Союзу.

Зовнішньоекономічна діяльність. Херсонська область до початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну була експортно-орієнтованим регіоном із позитивним сальдо зовнішньої торгівлі.

Однак через повномасштабне вторгнення зовнішньоекономічна діяльність суттєво знизилася. Попри це, Херсонська область продовжує розробляти стратегії для відновлення своєї експортної діяльності.

За підсумками січня – серпня поточного року експорт товарів становив 12,9 млн. дол. США, імпорт – 25,0 млн. дол. США. Порівняно з відповідним періодом 2024 року експорт зменшився на 15,6%, імпорт на 30,3%. Негативне сальдо склало 12,1 млн. дол. США (за січень – серпень 2024 року також негативне – 8,3 млн. дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту становив 0,5 (за січень – серпень 2024 року – 0,6). Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами 54-х країн світу.

Товарна структура експорту області залишалася відносно стабільною. У січні – серпні поточного року показник експорту продуктів рослинного походження склав 54,4%, готових харчових продуктів – 25,3%. В імпорті перевагу склали: машини, обладнання та механізми; електротехнічне

обладнання – 25,6%, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 19,7%.

Отже, аграрний сектор зберігає провідну роль у структурі експорту, незважаючи на втрати посівних площ, та потребує інвестиційної підтримки, зокрема в напрямках переробки продукції, їх зберігання та логістики.

З метою налагодження шляхів створення сприятливих умов для стимулювання розвитку переробної промисловості, залучення інвестицій у сучасні технології та інфраструктуру, а також підтримки місцевих виробників у виході на міжнародні ринки, протягом січня – вересня поточного року організовано та проведено 48 зустрічей керівництва обласної державної адміністрації із представниками дипломатичних установ країн світу та міжнародних організацій, а саме: Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні, Посольства Канади в Україні, Посольства Японії в Україні, Посольства Великої Британії та Північної Ірландії в Україні, Сейму Литовської Республіки, Консульства Грецької Республіки у м.Херсоні, УВКБ ООН, Представництвом Дитячого фонду Організації Об'єднаних націй (UNICEF), Міжнародного Комітету Червоного Хреста (МКЧХ), Філії організації «Міжнародна солідарність» в Україні, Програми розвитку ООН (UNDP) та інших.

Будівництво. Увесь час від початку військової агресії російської федерації проти України житловий фонд населених пунктів області через бойові дії зазнає суттєвих руйнувань.

Станом на 01 жовтня 2025 року на деокупованій частині території Херсонщини налічується 37863 пошкоджених/зруйнованих об'єктів.

Наразі вдалося відновити 6642 пошкоджених об'єктів, з яких 1121 об'єкт у межах реалізації програми «Пліч-о-пліч», 2644 – коштом благодійних організацій, 1374 – відновлено власними силами, 1469 – за кошти державного та місцевого бюджетів.

Низький рівень забезпечення громадян житлом залишається однією з найгостріших соціальних проблем області, яка не може бути вирішена без участі держави.

Протягом 2025 року затверджені проекти Програм комплексного відновлення територій в 17 територіальних громад області.

Дорожньо-транспортний комплекс. У транспортній галузі області на деокупованих територіях відновлено роботу автостанційної мережі, автомобільного та тролейбусного пасажирського транспорту. Працює 7 приміських внутрішньообласних маршрутів, 21 соціальний (безкоштовний) маршрут, 24 міжобласні та міжнародні маршрути, 16 міських маршрутів, 5 тролейбусних маршрутів.

Крім того, забезпечено роботу 4 міжобласних потягів сполученням Херсон – Краматорськ, Херсон – Київ, Херсон – Львів, Херсон – Миколаїв-Вантажний. Також запущено приміські потяги Миколаїв – Біла Криниця та Миколаїв – Апостолове.

Внаслідок окупації та бойових дій на звільненій території області пошкоджено 1433,9 км доріг (державного значення – 368,9 км та місцевого – 1065,0 км).

З моменту деокупації на автодорогах державного значення проведено роботи з експлуатаційного утримання та відновлено 282,5 км доріг, влаштовано 4 об'їзди мостів та штучну споруду. На автодорогах місцевого значення проведено аварійно-відновлювальні роботи на 398,9 км автодоріг, влаштовано 9 мостових споруд через річку Інгулець, відновлено 5 мостів.

З метою підтримання мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення в належному проїзному стані у поточному році в місцевих бюджетах територіальних громад передбачено видатки в сумі 41,9 млн грн.

Торгівля та споживчий ринок. Окупація Херсонської області завдала серйозного удару по всім підприємствам сфери торгівлі та надання послуг, спричинивши трансформацію споживчого попиту.

На сьогодні у 98-ми населених пунктах деокупованої частини Херсонської області (42,9% від загальної кількості деокупованих населених пунктів) відновили діяльність 1083 заклади торгівлі, з них продовольчих магазинів – 626, що на 34 продовольчі магазини або 5,2% менше, ніж на початок поточного року.

Зменшення кількості працюючих закладів торгівлі у населених пунктах громадах пов'язано із безпековою ситуацією, постійними обстрілами населених пунктів та руйнуванням торгової інфраструктури.

Разом з тим, у 130 населених пунктах деокупованої частини області не ведеться торгова діяльність. Насамперед це пов'язано із безпековою ситуацією (постійні обстріли населених пунктів), неможливістю ведення діяльності через значні руйнування інфраструктури, фінансову неспроможність та економічну недоцільність (у населених пунктах, де залишилося кілька десятків мешканців). Мешканці таких населених пунктів обслуговуються за рахунок виїзної торгівлі, а також у найближчих селах, де ведеться повноцінна торгова діяльність.

Інфляція на споживчому ринку області у вересні 2025 року порівняно із серпнем 2025 року, як і по Україні, становила 0,3%, з початку року – 5,8% (по Україні – 6,4%).

З початку року ціни на продукти харчування та безалкогольні напої в цілому зросли на 7,1%. Найбільше (на 28,7% та на 21,0%) подорожчали фрукти та м'ясо і м'ясопродукти. На 15,7–5,6% зросли в ціні безалкогольні напої, макаронні вироби, олія соняшникова, хліб і хлібопродукти, сир і м'який сир, риба та продукти з риби, масло, молоко. Водночас подешевшали овочі на 41,3%, яйця – на 8,6%, цукор – на 4,5%.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби підвищилися на 11,2%.

Одяг і взуття подорожчали на 5,0%, зокрема, взуття – на 2,7%, одяг – на 7,0%.

У сфері охорони здоров'я ціни підвищились на 8,1% внаслідок подорожчання амбулаторних послуг на 18,0%.

Ціни на транспорт зросли на 3,0% за рахунок збільшення вартості палива та мастил.

Зайнятість населення та ринок праці. В умовах знаходження деокупованої Херсонщини в зоні активних бойових дій ситуацію на регіональному ринку праці можна охарактеризувати як досить складну. Попит та пропозиція робочої сили мають значний дисбаланс. Обсяги заявленої потреби підприємств, організацій та установ у працівниках у січні – серпні 2025 року склали 2043 од. Укомплектовано 970 вакансій, рівень укомплектування становив 47%. Станом на 01 вересня поточного року кількість вакансій у базі даних служби зайнятості становила 791 од.

З метою забезпечення тимчасової зайнятості та матеріальної підтримки працездатних громадян в деокупованих громадах проводиться активна робота по реалізації програми Уряду «Армія відновлення» щодо організації суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану. Упродовж січня – серпня поточного року скеровано до виконання таких робіт 3157 безробітних, із них 173 особи із числа внутрішньо переміщених. Значна частина робіт проводиться з метою забезпечення функціонування національної економіки, системи забезпечення життєдіяльності населення, а також роботи з облаштування оборонних рубежів.

Задля підвищення рівня конкурентоспроможності громадян та забезпечення роботодавців висококваліфікованими кадрами служба зайнятості проводить навчання, перенавчання та підвищення кваліфікації безробітних. З початку 2025 року направлено на професійне навчання 319 безробітних громадян.

Крім того, служба зайнятості області проводить активну роботу щодо видачі ваучерів на навчання, які надають можливість отримати нову спеціальність за кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Упродовж січня – серпня поточного року зазначені ваучери отримали 410 осіб, у тому числі 219 внутрішньо переміщених осіб, 5 осіб з інвалідністю та 2 учасника бойових дій.

Також обласна служба зайнятості долучилась до реалізації Програми Уряду щодо компенсації роботодавцю за працевлаштованих внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні. З початку поточного року прийнято рішення щодо компенсації 93 роботодавцям за працевлаштування 139 внутрішньо переміщених осіб на суму 3206,9 тис. грн.

Рівень безробіття населення у віці 15-70 років (за методологією МОП) по області за підсумками 2025 році становитиме 34,1%.

Середньомісячна заробітна плати за 2025 рік очікується на рівні 20700 грн, індекс реальної заробітної плати складатиме 107,4%.

Загальна заборгованість із виплати заробітної плати, за статистичними даними, станом на 01 вересня 2025 року по області склала 2,65 млн грн на 8 підприємствах, у тому числі: на деокупованій території – 3 підприємства із заборгованістю 323,8 тис. грн (12,2% від загальної суми боргу) та на окупованій території – 5 підприємств із заборгованістю 2,33 млн грн (87,8% від загальної суми боргу).

Наповнення бюджету. Станом на 01 жовтня 2025 року переважна частина території Херсонської області залишається окупованою – 32 територіальні громади (76% від загальної площі області) із 49, тож зусилля місцевих органів влади протягом року спрямовувалися на забезпечення стабільності функціонування бюджетної системи, відновлення інфраструктури, ліквідації наслідків бойових дій та облаштування належних умов життєдіяльності населення.

Так, до загального фонду місцевих бюджетів області (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – вересень 2025 року отримано 1673,4 млн грн податків і зборів, що на 100,1 млн грн, або на 6,4%, більше порівняно з січнем – вереснем попереднього року.

Серед основних податків і зборів нарощування обсягів доходів відбулося по податку на доходи фізичних осіб – на 55,7 млн грн, або на 5,0%, єдиному податку – на 15,8 млн грн (+5,6%) та акцизному податку – на 14,6 млн грн (+20,3%). Водночас, надходження плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, зменшилися на 9,2 млн грн та 10,3 млн грн відповідно.

До спеціального фонду місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів та власних надходжень бюджетних установ) упродовж січня – вересня 2025 року надійшло 0,9 млн грн, що на 58,8% або на 1,3 млн грн менше надходжень відповідного періоду 2024 року.

Найбільшими за обсягом сплачених до місцевих бюджетів податків і зборів у 2025 році є: АТ «Українська залізниця», АТ «Херсонобленерго», ТОВ «АТБ-Маркет», ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія», АТ «Херсонська ТЕЦ», заклади освіти і охорони здоров'я та інші установи. Питома вага надходжень у доходах місцевих бюджетах області цих платників склала 27,28%.

Обсяги платежів до місцевих бюджетів від найбільших платників наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Аналіз надходжень податків та зборів до місцевих бюджетів від найбільших платників по Херсонській області

(тис. грн)			
№ з/п	Назва підприємства, організації	Факт за січень-вересень 2025 року, всього	Питома вага у загальній сумі надходжень, %
1	Управління освіти Херсонської міської ради	60 796,5	3,63
2	МКП «Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства м.Херсона»	29 527,6	1,76
3	Херсонська обласна прокуратура	24 659,3	1,47
4	Акціонерне товариство «Українська залізниця»	22 347,9	1,33

5	Головне управління Пенсійного фонду України в Херсонській області	20 954,7	1,25
6	ТОВ «АТБ-Маркет»	19 431,6	1,16
7	АТ «Херсонська ТЕЦ»	18 682,5	1,12
8	МКП «Херсонтеплоенерго»	18 196,2	1,09
9	КНП «Херсонська обласна клінічна лікарня» Херсонської обласної ради	16 998,6	1,02
10	КНП «Обласний територіальний центр екстренної медичної допомоги та медицини катастроф» Херсонської обласної ради	16 001,3	0,96
11	ТОВ «Херсонська обласна ЕК»	15 899,9	0,95
12	КНП «Херсонська міська клінічна лікарня ім. Є. Є. Карабелеша»	14 978,8	0,89
13	КНП «Херсонська міська клінічна лікарня ім. О.С.Лучанського»	14 798,4	0,88
14	Територіальне управління Державної судової адміністрації України в Херсонській області	14 138,8	0,84
15	Херсонська обласна державна адміністрація	13 951,5	0,83
16	Головне управління ДПС у Херсонській області, Автономній Республіці Крим та м. Севастополі	12 716,4	0,76
17	КНП «Херсонська міська клінічна лікарня ім. А. і О. Тропіних»	11 788,9	0,70
18	КНП «Херсонська дитяча обласна клінічна лікарня» Херсонської обласної ради	11 141,2	0,67
19	КНП «Херсонський регіональний онкологічний центр» Херсонської обласної ради	9 852,0	0,59
20	АТ «Херсонобленерго»	9 555,2	0,57
21	Херсонська державна морська академія	9 115,5	0,54
22	Херсонський державний університет	8 967,5	0,54
23	Управління освіти, культури, молоді та спорту Білозерської селищної ради	8 525,6	0,51
24	Управління освіти Каховської міської ради	8 148,7	0,49
25	Херсонський апеляційний суд	8 005,0	0,48
26	Чорнобаївська сільська рада Херсонського району Херсонської області	7 775,5	0,46
27	Державна установа «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України»	7 741,6	0,46
28	Головне управління Національної поліції в Херсонській області	7 540,3	0,45
29	Виконавчий комітет Херсонської міської ради	7 324,0	0,44
30	АТ «Херсонгаз»	7 250,6	0,43
	Всього надійшло по найбільших платниках	456 811,6	27,28
	Всього надійшло до бюджету області	1 674 342,5	100,00

Надання адміністративних послуг. На теперішній час у всіх деокупованих територіальних громадах відновлено роботу центрів надання адміністративних послуг, а з тимчасово окупованих територій забезпечено релокацію усіх 32 раніше створених відділів ЦНАП. Це дозволило протягом січня – вересня поточного року надати громадянам 142,3 тис. адміністративних послуг.

Питання доступності громадян до адміністративних послуг вирішується за рахунок мобільних рішень для надання адміністративних послуг, а саме створення мобільних офісів ЦНАП або мобільних автоматизованих робочих місць адміністраторами ЦНАП. За допомогою таких мобільних рішень за 9 місяців 2025 року році здійснено 345 виїзних прийомів громадян у віддалених населених пунктах, під час яких надано 6210 адміністративних послуг.

Від початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну мережі телекомунікацій зазнали значних пошкоджень. До того ж, багато районів деокупованої частини області все ще знаходяться у зоні активних бойових дій, де через постійні обстріли нерідко трапляються випадки повторного пошкодження та руйнування щойно відремонтованих станцій та мереж.

Проте навіть у надскладних умовах, незважаючи на небезпеку, оператори зв'язку продовжують відновлювати та надавати послуги мобільного та інтернет зв'язку для мешканців області. З початку деокупації області відновлено роботу 84% від загальної кількості діючих до військової агресії базових станцій у 67 населених пунктах різної величини.

Соціальний захист. До початку війни в області функціонувало 10 інтернатних закладів системи соціального захисту населення, розрахованих на 1519 ліжко-місць, з яких: 3 геріатричні пансіонати, 5 психоневрологічних, 1 спеціальний та 1 дитячий будинки-інтернати.

На сьогодні 9 інтернатних закладів знаходяться на окупованій території Херсонської області, окупаційною владою змінено керівництво та примусово евакуйовано підопічних/вихованців до тимчасово окупованої території АР Крим. КЗ ХОР «Херсонський психоневрологічний будинок-інтернат», що знаходиться на деокупованій території, наразі призупинив свою діяльність через численні обстріли, а підопічних евакуйовано до аналогічних закладів Миколаївської, Черкаської та Тернопільської областей.

Пріоритетним напрямком у регіоні є забезпечення незахищених верств населення, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку та внутрішньо переміщених осіб якісними та необхідними соціальними послугами.

На сьогодні в області функціонує 7 територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та 11 центрів надання соціальних послуг, якими протягом першого півріччя поточного року обслужено 14,1 тис. осіб, які потребували соціального обслуговування. Зазначеними закладами надавався весь спектр базових соціальних послуг, які можливо було забезпечити в умовах сьогодення.

Крім того, в області працюють притулок для постраждалих від насильства, денний центр для постраждалих від домашнього насильства, кризова кімната,

мобільні бригади соціально-психологічної допомоги постраждалим від домашнього насильства.

У регіоні діє обласна програма соціального захисту людей похилого віку, осіб з інвалідністю, підтримки сім'ї, утвердження гендерної рівності та протидії торгівлі людьми, заходами якої передбачено надання мешканцям Херсонської області матеріальної допомоги. Станом на 01 жовтня 2025 року призначено матеріальну допомогу 3936 особам, виплачено допомогу 3667 особам на загальну суму 38,1 млн грн.

Обласною програмою соціальної підтримки ветеранів війни, військовослужбовців та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України передбачено заходи, спрямовані на забезпечення медичної, фізичної та психологічної реабілітації, соціального захисту поранених військовослужбовців, сімей загиблих (померлих) Захисниць України до цивільного життя шляхом сприяння їх зайнятості й самозайнятості. За напрямками програми у 2025 році здійснено виплати на загальну суму 17,0 млн грн.

В **освітній галузі** продовжується реалізація комплексного підходу до створення безпечного освітнього середовища. Наразі проводиться відновлення 3 закладів загальної середньої та 3 дошкільної освіти, будуються 12 захисних споруд.

За сприяння Асоціації інноваційних технологій та цифрової освіти і Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) у закладах освіти області облаштовано та відкрито 6 цифрових освітніх центрів. За підтримки благодійних організацій для вчителів та учнів закладів освіти передано 2055 од. комп'ютерного обладнання.

Також за рахунок коштів державного бюджету придбано 2 шкільних автобуси та заплановано придбання ще 8 шкільних автобусів до кінця поточного року.

У межах підготовки до нового навчального року удосконалено наявну мережу закладів загальної середньої освіти шляхом призупинення навчального процесу в 4 малокомплектних школах, проведено перепрофілювання 8 загальноосвітніх шкіл I - III ступенів у гімназії, 3 санаторних шкіл – у ліцеї.

У 2025/2026 навчальному році організовано навчальний процес у 93 закладах дошкільної освіти (4797 вихованців), 170 – загальної середньої (50632 учні), 22 – позашкільної (7397 гуртківців), 14 – професійної (професійно-технічної) (3453 учні), 18 – фахової передвищої (6398 студентів), 11 – вищої (9978 студентів).

Охорона здоров'я. Наразі на деокупованій території Херсонської області із 158 медичних закладів працює 129 (81,6%), зокрема 8 суб'єктів, які надають первинну медичну допомогу (в їх складі 43 амбулаторії та 81 фельдшерський і фельдшерсько-акушерський пункт), 18 закладів, які надають спеціалізовану медичну допомогу та 16 інших закладів охорони здоров'я (з них 2 – навчальні медичні заклади).

Станом на 09 жовтня 2025 року на деокупованій території області зруйновано 27 закладів охорони здоров'я (17% від загальної кількості закладів):

1 лікарня вторинного рівня, 6 лікарських амбулаторій та 20 фельдшерських і фельдшерсько-акушерських пунктів. Також зруйновано заклад медичної освіти: КЗ «Бериславський медичний фаховий коледж» Херсонської обласної ради. Пошкоджень зазнали 117 медичних установ (71,8%): 26 закладів, які надають медичну допомогу, 33 амбулаторії, 51 фельдшерський і фельдшерсько-акушерський пункт та 7 інших медичних установ.

Із залученням благодійних організацій, фондів та інших суб'єктів у пошкоджених/зруйнованих закладах охорони здоров'я області проводяться відновлювальні роботи, зокрема 31 заклад частково відновлено або в процесі відновлення та 26 закладів відновлено повністю.

Одним із ключових завдань є створення безпекових умов у медичних закладах області. На тепер, в 11 закладах охорони здоров'я організовано «лікарні під землею», у 12 закладах охорони здоров'я вживаються заходи щодо облаштування «лікарень під землею».

Основні показники галузі за січень – вересень 2025 року наступні:

- середній час доїзду на критичні виклики склав 5 хв. 18 сек., на екстрені виклики – 10 хв. 24 сек.

- показник захворюваності на злоякісні новоутворення склав 68,7 на 100 тис. населення (в аналогічному періоді 2024 року – 88,3 на 100 тис. населення);

- показник захворюваності на серцево-судинні хвороби склав 60,0 на 1 тис. населення деокупованої частини області (в аналогічному періоді 2024 року – 62,43 на 1 тис. населення деокупованої частини області);

- показник захворюваності на туберкульоз становив 69,0 на 100 тис. населення деокупованих територій (в аналогічному періоді 2024 року – 82,2 на 100 тис. населення області деокупованих територій);

- кадрове забезпечення (укомплектованість медичними працівниками деокупованої території) закладів охорони здоров'я станом на 01 жовтня поточного року 64,5% (в аналогічному періоді 2024 року – 69,2%).

Культурна сфера. У поточному році сфера культури Херсонської області продовжувала функціонувати в умовах воєнних викликів та безпекових загроз, що призвели до пошкодження значної частини культурної інфраструктури та ускладнили доступ населення до культурних послуг.

Значна частина закладів культури області зазнала пошкоджень/руйнувань. За даними моніторингу пошкоджень різних ступенів мають 204 об'єкти культурної інфраструктури, 65 об'єктів зруйновано повністю.

Разом з тим, попри надскладні безпекові умови, обмежені фінансові й кадрові ресурси, завдяки зусиллями органів місцевої влади та волонтерів вдалося забезпечити базове функціонування мережі закладів культури, організувати надання населенню послуг у сфері культури, реалізувати низку культурно-мистецьких заходів.

На сьогодні культурні послуги мешканцям Херсонщини продовжують надавати 115 закладів культури (з урахуванням філій) в офлайн і онлайн форматах. Працюють, 11 закладів початкової мистецької освіти (в яких дистанційно навчаються 2331 учень), а також Херсонський фаховий коледж

культури і мистецтв (у якому здобувають фахову передвищу мистецьку освіту 172 студента).

Проводиться робота і у сфері охорони культурної спадщини, зокрема здійснюється постійний моніторинг пошкоджень пам'яток археології, історії та монументального мистецтва внаслідок бойових дій.

Туристична галузь. З моменту повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України галузь туризму та рекреації Херсонщини фактично припинила своє існування. Туристичну інфраструктуру області російські військові використовують як місця дислокації, природні туристичні локації замінують та використовують як військові бази. Крім того, катастрофічним наслідком для туристичної галузі став підрив Каховської ГЕС, який фактично знищив екосистему та інфраструктуру туристичних локацій, розташованих по руслу р.Дніпро.

Цивільний захист населення. З метою належної організації просвітницької роботи серед населення щодо вибухонебезпечних предметів, правил поведінки та проживання на деокупованих територіях постійно проводяться інструктажі: з мінної безпеки та правил поведінки з вибухонебезпечними предметами, з надання домедичної допомоги, щодо дій населення у випадку загрози та виникнення радіаційної аварії, з пожежної безпеки в побуті.

В області працює Координаційний штаб з питань очищення території Херсонської області від вибухонебезпечних предметів, яким на постійній основі забезпечено своєчасний розгляд повідомлень (заявок) щодо необхідності обстеження та очищення територій від вибухонебезпечних предметів.

Задля захисту населення на деокупованій території області проводяться заходи з облаштування захисних споруд цивільного захисту. Відтак, з моменту деокупації і по теперішній час, відремонтовано та приведено у стан готовності 275 захисних споруд цивільного захисту, тривають роботи з нового будівництва 10 захисних споруд цивільного захисту.

Також, на період обстрілів, альтернативною захисним спорудам, стали первинні мобільні укриття (вуличні укриття), котрі встановлено в місцях скупчення людей (зупинки громадського транспорту, ринки, будівлі надання адміністративних та соціальних послуг, лікарні тощо). Станом на 03 жовтня 2025 року на деокупованій території Херсонщини встановлено 393 первинних мобільних укриттів.

Охорона навколишнього природного середовища. Починаючи з 2022 року внаслідок повномасштабної війни значно ускладнилися екологічні проблеми області, зокрема: забруднення водних ресурсів через недостатнє очищення стічних вод, деградація ґрунтів, недостатній рівень переробки та утилізації твердих побутових відходів.

Крім того, постійні обстріли призводять до викиду великої кількості токсичних хімічних речовин у навколишнє середовище.

Підрив дамби Каховської ГЕС став екологічною катастрофою та спричинив проблеми із забезпеченням ряду населених пунктів питною водою, функціонуванням очисних споруд, систем водопостачання та водовідведення.

Задля забезпечення сталого водопостачання прибережної частини області визначено місця для проведення робіт з буріння нових свердловин, частина з яких виконана.

Стосовно якості атмосферного повітря варто відмітити, що до структури економіки Херсонської області майже не входять підприємства, які створюють пряму загрозу стану навколишнього середовища. Основу промисловості області складає виробництво харчових продуктів. Однак, у короткостроковій перспективі прогнозується погіршення якості атмосферного повітря через зменшення території лісів та акваторії Каховського водосховища.

Однією із нагальних проблем екологічної безпеки Херсонщини залишається утилізація заборонених та непридатних до використання у сільському господарстві безхазяйних хімічних засобів захисту рослин. За результатами проведеної у березні 2025 року інвентаризації на території Херсонської області зберігається 1681,96 тонн таких отрутохімікатів, з них 1673,04 тонн – безхазяйні.

Актуальною проблемою на сучасному етапі в Херсонській області також є проблема утворення, оброблення та утилізації побутових відходів. На даний час поводження з побутовими відходами ґрунтується на технологіях низького рівня та орієнтоване на захоронення. До того ж, з початком бойових дій, окрім зазначених видів відходів, з'явилися і відходи руйнації.

ПРОГНОЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОБЛАСТІ НА 2026 РІК

У 2026 році буде продовжено реалізацію завдань спрямованих на максимальне усунення негативних наслідків для Херсонської області, спричинених повномасштабною збройною агресією російської федерації проти України, на відновлення, стабілізацію та досягнення економічного розвитку, забезпечення безпечних та гідних умов життя, добробуту населення.

Впровадження заходів, спрямованих на розв'язання існуючих регіональних проблем, поліпшення результатів соціально-економічного розвитку області, дає можливість прогнозувати на 2026 рік валовий регіональний продукт у фактичних цінах у розмірі 9332,0 млн грн (+3,0% до очікуваного показника 2025 року).

В аграрному секторі у 2026 році продовжуватиметься реалізація заходів, спрямованих на:

- відновлення та збільшення придатних до використання площ сільськогосподарських угідь, на яких можливе проведення польових робіт;
- збільшення чисельності поголів'я сільськогосподарських тварин та обсягів виробництва тваринницької продукції за рахунок відновлення матеріально-технічної бази підприємств;
- відновлення та підвищення ефективності використання меліоративних систем області.

У результаті виконання зазначених заходів у 2026 році прогнозується збільшення обсягів виробництва валової продукції сільського господарства на 25,6%.

Основними завданнями щодо забезпечення відбудови та розвитку промислового комплексу області стане: ґрунтовне вивчення фізичного та технологічного стану промислового комплексу області, руйнувань та збитків, завданих окупаційною владою, а також наявного людського капіталу Херсонщини, вивчення потенційних можливостей застосування механізмів відновлення промисловості за рахунок міжнародної технічної допомоги, грантових проєктів з урахуванням принципів екологоорієнтованого розвитку, формування ефективного інвестиційного клімату за рахунок створення регіональних, а також участі в національних індустріальних та технологічних парках, відновлення системи підготовки робітничих кадрів, стимулювання процесів самоорганізації сільськогосподарських товаровиробників усіх форм власності на кооперативних принципах, сприяння популяризації продукції місцевих виробників та підвищення її конкурентоспроможності, сприяння розширенню ринків збуту продукції місцевих сільгосптоваровиробників.

Реалізація вказаних заходів дає можливість прогнозувати збереження обсягів реалізації промислової продукції (робіт, послуг) за 2026 рік на рівні показника 2025 року.

Пріоритетами відновлення та розвитку житлово-комунального господарства, комунальної інфраструктури та будівництва є забезпечення умов для розвитку населених пунктів області шляхом відновлення об'єктів інфраструктури, тому числі комунальної, надання якісних житлово-комунальних послуг, стабільне функціонування систем життєзабезпечення, відновлення централізованого водопостачання в населених пунктах області, будівництво житла, перепрофілювання або реконструкція об'єктів іншого цільового призначення під житло, придбання житла.

У 2026 році прогнозується збільшення індексу продукції будівництва на 14,0% та доведення обсягу виконаних будівельних робіт до 337,0 млн грн.

У дорожньо-транспортному комплексі планується продовження роботи, пов'язаної з відновленням та подальшим розвитком мережі автобусних перевезень, автомобільних доріг та поштового зв'язку.

За результатами очікується досягти 100% обстеження доріг, мостів на звільнених територіях області та приведення їх до технічного стану, що відповідає транспортно-експлуатаційним показникам, та забезпечити в повному обсязі населення деокупованих громад послугами поштового зв'язку та автобусного сполучення.

У сфері інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності зусилля у 2026 році будуть спрямовані на:

- формування сприятливого інвестиційного середовища шляхом проведення публічних заходів інвестиційного характеру;

- створення інституційного середовища для активізації інвестиційної діяльності як платформи для зростання інвестиційних потоків;
- формування ефективної системи менеджменту, залучення інвестицій за допомогою організації навчальних семінарів та тренінгів щодо актуальних питань інвестиційного розвитку, залучення міжнародної технічної допомоги, написання грантових заявок;
- активізацію міжнародного та міжрегіонального співробітництва, реалізацію ініціативи Конгресу регіональних влад при Президентів України, стосовно створення ключової платформи для міжнародних партнерів, які прагнуть співпрацювати на рівні області та громад.

У 2026 році за рахунок збільшення обсягу експортних поставок продукції сільського господарства темп зростання обсягу експорту очікується на рівні 122,8%.

У сфері зайнятості населення та ринку праці планується реалізація заходів, спрямованих на забезпечення гідної оплати праці та підвищення рівня життя населення, поетапне підвищення частки оплати праці у структурі доходів, збільшення потреби у вільних та новостворених робочих місцях, підвищення рівня конкурентоспроможності населення, забезпечення потреби роботодавців у висококваліфікованих кадрах.

За прогностичними розрахунками у 2026 році номінальна середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника підвищиться на 16,9% порівняно з попереднім роком і становитиме 24200 грн.

Індекс реальної заробітної плати прогнозується на рівні 107,6%.

Передбачається, що рівень безробіття населення у віці 15 - 70 років (за методологією МОП) залишиться на рівні очікуваного показника 2025 року і складатиме 34,1%.

У соціальній сфері області продовжиться реалізація державної політики, спрямованої на захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; відновлення закладів та установ соціальної сфери області, в тому числі й тих, які надають соціальні послуги громадянам; охоплення соціальними послугами осіб, постраждалих від наслідків проведення бойових дій російською федерацією, малозабезпечених верств населення, осіб та дітей з інвалідністю; надання соціальної підтримки ветеранам війни та членам їх сімей, членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України; забезпечення осіб з інвалідністю санаторно-курортним оздоровленням та реабілітаційними послугами дітей з інвалідністю.

У галузі «Охорона здоров'я» планується здійснити заходи щодо відновлення роботи закладів охорони здоров'я на деокупованих територіях Херсонської області, а саме:

- проведення обстеження споруд закладів охорони здоров'я області на деокупованих територіях з метою прийняття рішення про можливість їх подальшої експлуатації та розроблення заходів з відновлення;
- створення безпечних умов в медичних закладах;

- вжиття заходів з доукомплектування закладів охорони здоров'я медичними працівниками, забезпечення медичним обладнанням, лікарськими засобами згідно з табелем оснащення та автотранспортом.

У галузі «Освіта» заходи будуть спрямовані на:

- створення психологічного комфортного освітнього простору;
- подолання викликів війни, адаптацію та трансформацію змісту освіти;
- створення умов для побудови індивідуальної освітньої траєкторії учням;
- підвищення професійної компетенції працівників закладів освіти;
- розроблення та впровадження нових стратегічних наративів щодо формування національної ідентичності учнівської молоді;
- підготовку кваліфікованих кадрів для галузей економіки області.

ДОХОДИ

Дохідна частина обласного бюджету на 2026 рік розроблена на основі положень Бюджетного та Податкового кодексів України (зі змінами), Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік».

При формуванні показників доходів обласного бюджету було враховано основні прогностні макропоказники економічного та соціального розвитку України, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2025 року № 946 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2026 - 2028 роки», динаміку надходжень податків і зборів у попередніх бюджетних періодах та очікуване виконання доходів за 2025 рік.

Прогностні надходження платежів обраховані за участю органів, що контролюють справляння надходжень до бюджету.

До того ж, процес прогнозування здійснювався в режимі реального часу в умовах високого ступеня невизначеності та непередбачуваності у сфері національної та регіональної безпеки через зміну ситуації на фронті, інтенсивності та географії бойових дій та їх наслідків.

Відтак, доходи обласного бюджету на 2026 рік заплановано досить реалістично, виходячи з обережних оцінок темпів відновлення економіки регіону, та можуть бути у процесі виконання переглянуті як у бік збільшення, так і у бік зменшення.

У цілому обсяг доходів **загального фонду** обласного бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів) на 2026 рік, порівняно із очікуваними показниками 2025 року, збільшується на 5868400 грн або на 1,7% і становить 354720300 грн.

Основним бюджетоутворюючим джерелом надходжень загального фонду обласного бюджету, як і в попередніх бюджетних періодах, залишається *податок на доходи фізичних осіб*, питома вага якого у сумі доходів загального фонду 2026 року складає 92,4%.

Обсяг надходжень податку на доходи фізичних осіб на 2026 рік визначено у сумі 327711900 грн, що на 6,2%, або на 19010700 грн більше очікуваних надходжень 2025 року. Планування надходжень податку здійснювалося виходячи із прогностного обсягу фонду оплати праці найманих працівників,

рівня середньомісячної і мінімальної заробітної плати, а також продовженням оподаткування доходів фізичних осіб (крім доходів у вигляді дивідендів за акціями та корпоративними правами) за єдиною ставкою податку – 18%.

Основні чинники, які вплинуть на надходження податку на доходи фізичних осіб:

- встановлення мінімальної заробітної плати з 01 січня 2026 року у розмірі 8647 грн та посадового окладу працівника I тарифного розряду ЄТС з 01 січня 2024 року у розмірі 3470 грн;
- збереження кількості штатних працівників;
- збільшення обсягу доходів громадян, отриманих від надання в оренду земельних часток (паїв), в результаті продовження проведення робіт по розмінуванню сільськогосподарських земель на деокупованих територіях для найшвидшого повернення їх у використання.

Прогнозна сума *10 відсотків податку на прибуток підприємств приватного сектору економіки* становить 12336000 грн, що на 37,9%, або на 7530200 грн менше очікуваних надходжень 2025 року. Розрахунки здійснювалися з урахуванням законодавчо встановлених ставок оподаткування, очікуваного обсягу прибутку прибуткових підприємств, фактичних надходжень податку на прибуток за 9 місяців 2025 року. Зменшення надходжень податку спричинено перереєстрацією ТОВ «Лідер» та ТОВ «Укрспецстрой Плюс» до інших регіонів України, якими за січень – вересень поточного року до обласного бюджету сплачено 5114,0 тис. грн.

Надходження *рентної плати за спеціальне використання води (крім рентної плати за спеціальне використання води водних об'єктів місцевого значення)* плануються у сумі 2298600 грн, що на 61,8%, або на 3726300 грн менше очікуваних надходжень 2025 року. Розрахунок здійснено виходячи з очікуваних надходжень (нарахувань) такої рентної плати у поточному році, термінів сплати, а також аналізу динаміки надходжень у попередніх періодах та без застосування індексації ставок, визначених в абсолютних значеннях. Зниження надходжень зумовлено зменшенням надходжень від МКП «ВУВКГ м. Херсона», яким у поточному році сплачено 3648,0 тис.грн боргу за попередні бюджетні періоди.

Показник надходжень *рентної плати за користування надрами для видобування інших корисних копалин загальнодержавного значення* на 2026 рік прогнозується в обсязі 2173100 грн, що на 48,6%, або на 2054500 грн менше очікуваних надходжень 2025 року. При розрахунках враховані надходження поточного року за виключенням коштів, які були сплачені платниками в рахунок погашення боргу за минулі роки. Найбільшу суму заборгованості перераховано МКП «ВУВКГ м. Херсона» – 1567,8 тис. грн.

Прогноз надходжень плати за надання адміністративних послуг (*8 видів ліцензій*) на 2026 рік здійснено у розрізі видів господарської діяльності, відповідно до прогнозованої кількості виданих ліцензій, з урахуванням плати за 1 ліцензію та динаміки фактичних надходжень протягом поточного року, і визначено у загальній сумі 9803400 грн.

Майже 57% надходжень плати за надання адміністративних послуг, або 5628700 грн, складають кошти від *плати за ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями, сидром та перрі (без додавання спирту), тютюновими виробами та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах*. У розрахунках враховано збереження кількості діючих ліцензій та зростання вартості ліцензій через збільшення розміру мінімальної заробітної плати з 01 січня 2026 року.

Обсяг *плати за ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями, сидром та перрі (без додавання спирту), тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах*, на 2026 рік визначено у сумі 3721600 грн, що на 278100 грн, або 8,1% більше очікуваних надходжень 2025 року. При плануванні врахована вартість ліцензій та кількість платників, зокрема 5 ліцензії вартістю по 734995 грн, 6 ліцензій по 1297,05 грн та 1 ліцензія по 38911,5 грн.

Плати за ліцензії на право оптової торгівлі паливом, роздрібної торгівлі паливом та зберігання пального на 2026 рік розраховано в загальному обсязі 364000 грн, що на 17000 грн, або на 4,9% більше очікуваних надходжень 2025 року. Збільшення надходжень пов'язано із збільшенням вартості ліцензій внаслідок зростання мінімальної заробітної плати з 01 січня 2026 року.

Крім того, планується отримати кошти від:

- плати за ліцензії на певні види господарської діяльності та сертифікати, що видаються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, виконавчими органами місцевих рад і місцевими органами виконавчої влади, у сумі 4300 грн;

- плати за ліцензії на право виробництва спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, на право вирощування тютюну та на право ферментації тютюнової сировини – 2600 грн;

- плати за ліцензії та сертифікати, що сплачується ліцензіатами за місцем здійснення діяльності, – 82200 грн.

Прогнозні *надходження від орендної плати за користування майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності*, становлять 21300 грн. Обсяг її визначено на підставі очікуваних надходжень за 2025 рік та прогнозного індексу споживчих цін на 2026 рік.

При обрахунку *інших надходжень* на 2025 рік враховано надходження попередніх років та заплановано їх в сумі 376000 грн.

По 4-ох джерелах наповнення обласного бюджету, а саме по: податку на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності, платі за спеціальне використання водних біоресурсів, частині чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до обласного бюджету, орендній платі за водні об'єкти (їх частини), що надаються в користування на умовах оренди обласною державною адміністрацією, надходження не плануються через відсутність їх надходжень у поточному році.

За розрахунками надходження до **спеціального фонду** обласного бюджету (без міжбюджетних трансфертів та власних надходжень бюджетних установ) складуть 117100 грн, із яких:

- екологічний податок – 106400 грн (розрахунок проведено по платниках, які протягом січня – жовтня 2025 року здійснювали діяльність на деокупованій частині області та сплачували зазначений податок);

- грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності – 10700 грн (враховано щомісячні надходження від МКП «Водограй» в рахунок погашення боргу).

ВИДАТКИ

Проект обласного бюджету на 2026 рік за видатками сформовано відповідно до діючого Бюджетного кодексу України, інших нормативно-правових актів, що регулюють питання формування місцевих бюджетів і міжбюджетних відносин, а також на підставі доведених Міністерством фінансів України міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам, визначених у Законі України «Про Державний бюджет України на 2026 рік», з урахуванням розпоряджень начальника Херсонської обласної військової адміністрації від 11 грудня 2025 року № 676 «Про надання у 2026 році іншої субвенції з обласного бюджету Херсонської області» та від 12 грудня 2025 року № 678 «Про розподіл між місцевими бюджетами Херсонської області додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я на 2026 рік».

Видатки на оплату праці працівників бюджетної сфери передбачені виходячи з мінімальної заробітної плати з 01 січня 2026 року у розмірі 8647 грн та посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки з 01 січня 2026 року у розмірі 3470 грн, який визначено відповідно до вимог трудового законодавства в обсязі, що перевищує розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 4,3 відсотка.

Обсяг видатків обласного бюджету становить 1470384235 грн, з яких видатки загального фонду – 1399275241 грн, спеціального фонду – 71108994 грн.

Херсонська обласна рада

Видатки загального фонду за рахунок власного фінансового ресурсу обласного бюджету передбачено в сумі 15762200 грн, зокрема на утримання апарату обласної ради на 2026 рік (15662200 грн) та виконання заходів обласної цільової програми сприяння розвитку громадянського суспільства на 2022 – 2026 роки (100000 грн).

Херсонська обласна державна адміністрація

Херсонській обласній державній адміністрації за рахунок власного

фінансового ресурсу обласного бюджету на 2026 рік заплановано видатки у сумі 11524250 грн на реалізацію заходів програм:

- розвитку територій Херсонської області на 2024 – 2027 роки – для утримання ДУ «Херсонський обласний контактний центр» (3830000 грн);

- розвитку інвестиційної діяльності та міжнародного територіального співробітництва Херсонської області на 2026 – 2028 роки – для надання фінансової підтримки установі «Агенція регіонального розвитку «Офіс євроінтеграції» Херсонської області» (2418850 грн) та інших заходів програми з метою розвитку міжнародного і міжрегіонального співробітництва (613000 грн);

- інформатизації Херсонської області на 2024 – 2026 роки – для забезпечення технічної підтримки системи електронного документообігу АСКОД, підтримки безперервного функціонування існуючих комплексів програмного забезпечення, телекомунікаційних систем (1672400 грн);

- відновлення малого і середнього підприємництва у Херсонській області на 2025 – 2026 роки – для здійснення підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва тощо (2990000 грн).

Управління освіти і науки

Херсонської обласної державної адміністрації

На 2026 рік головному розпоряднику коштів на утримання закладів обласного підпорядкування та заходи обласних програм обласним бюджетом передбачено 270118290 грн, у тому числі за рахунок:

- власного фінансового ресурсу обласного бюджету – 161215000 грн;
- освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам – 46802810 грн;

- додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я – 40000000 грн;

- додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації – 16872500 грн;

- власних надходжень бюджетних установ – 5227980 грн.

На утримання закладів передбачено 217007126 грн, зокрема на оплату праці (112698780 грн), оплату енергоносіїв та комунальних послуг (2902403 грн), соціальне забезпечення (26174739 грн).

Видатки на харчування дітей в закладах освіти обраховані відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 305 (зі змінами), а також з урахуванням розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 03 січня 2025 року № 1 «Про затвердження вартості та режиму харчування здобувачів освіти в закладах освіти обласного підпорядкування Херсонської області на 2025 рік». Кошти спрямовуватимуться на забезпечення компенсаційних виплат на харчування дітям-сиротам та дітям

позбавлених батьківського піклування.

На реалізацію заходів обласних програм планується спрямувати 6308354 грн, з них на програму «Незламна освіта Херсонщини» на 2025 – 2028 роки (6278354 грн) та цільову соціальну програму з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року (30000 грн).

Департамент здоров'я Херсонської обласної державної адміністрації

На 2026 рік в обласному бюджеті головному розпоряднику коштів обласного бюджету заплановано 257525287 грн, у тому числі за рахунок:

- власного фінансового ресурсу обласного бюджету – 189077959 грн;
- додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на утримання закладів освіти та охорони здоров'я – 35129000 грн;
- освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам – 6892073 грн;
- субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я – 18068700 грн;
- власних надходжень бюджетних установ – 8357555 грн.

Із загального обсягу видатків передбачено кошти на:

- утримання закладів освіти (78697113 грн);
- утримання комунальних некомерційних підприємств (оплата комунальних послуг та енергоносіїв), а також закладів охорони здоров'я, які не перейшли на фінансування з НСЗУ (137904815 грн), зокрема в рамках обласної програми розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров'я Херсонської обласної ради на 2025 – 2027 роки (134899815 грн);
- підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проєктів/програм публічних інвестицій в галузі охорони здоров'я (40923359 грн).

Департамент соціального розвитку Херсонської обласної державної адміністрації

На 2026 рік передбачено 78835200 грн, в тому числі за рахунок:

- власного фінансового ресурсу обласного бюджету – 78822200 грн;
- власних надходжень бюджетних установ – 13000 грн.

Із загального обсягу видатків передбачено кошти на:

- утримання закладів (26830684 грн);
- компенсаційні виплати особам з інвалідністю за бензин, ремонт, технічне обслуговування автотранспорту та встановлення телефонів (89731 грн);
- реалізацію заходів обласної програми соціального захисту людей похилого віку, осіб з інвалідністю, підтримки сім'ї, утвердження гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на 2025 – 2029 роки (51914785 грн).

Служба у справах дітей Херсонської обласної державної адміністрації

На 2026 рік передбачено 24361500 грн, в тому числі за рахунок:

- власного фінансового ресурсу обласного бюджету – 23861500 грн;
- власних надходжень бюджетних установ – 500000 грн.

На утримання 2-х центрів соціально-психологічної реабілітації дітей передбачено видатки у сумі 12161500 грн.

На реалізацію заходів обласної програми забезпечення права кожної дитини на зростання в сімейному оточенні, соціального захисту та підтримки дітей Херсонської області на 2026 рік планується спрямувати 12200000 грн.

Департамент реалізації гуманітарної політики Херсонської обласної державної адміністрації

Видатки на 2026 рік Департаменту заплановано у сумі 125878240 грн, у тому числі за рахунок:

- власного фінансового ресурсу обласного бюджету – 123974800 грн;
- освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам – 1283440 грн;

- власних надходжень бюджетних установ – 620000 грн.

Із загального обсягу видатків передбачено кошти на:

- утримання закладів освіти (30294752 грн);
- забезпечення діяльності обласних установ культури і мистецтва (52414222 грн);

- реалізацію заходів обласних програм щодо відзначення, матеріального заохочення окремих колективів, громадян області, військовослужбовців, правоохоронців, рятувальників та інших осіб під час збройної агресії Російської Федерації проти України, вшанування пам'яті загиблих херсонців – Захисників та Захисниць України, видатних земляків на 2026 – 2030 роки (877000 грн) та розвитку культури і духовності в Херсонській області на 2025 – 2027 роки (42292266 грн).

Управління фізичної культури, молоді та спорту Херсонської обласної державної адміністрації

На 2026 рік головному розпоряднику коштів за рахунок власного фінансового ресурсу обласного бюджету встановлено бюджетні призначення в сумі 45945200 грн для виконання заходів обласних програм, а саме:

- цільової програми розвитку фізичної культури і спорту в Херсонській області на 2026 – 2028 роки (44945200 грн);

- обласної програми «Молодь Херсонщини» на 2022 – 2026 роки (1000000 грн).

Департамент розвитку територій Херсонської обласної державної адміністрації

На 2026 рік за рахунок власного фінансового ресурсу обласного бюджету Департаменту на виконання заходів програми розвитку територій Херсонської області на 2024 – 2027 роки передбачено кошти в сумі 19706700 грн, зокрема на фінансову підтримку КП «Херсонське бюро технічної інвентаризації» ХОР

(3000000 грн), на фінансову підтримку КУ з капітального будівництва та експлуатації ХОР (1356700 грн), на реалізацію публічних інвестиційних проєктів/програм публічних інвестицій в галузях (секторах) освіти і науки, охорони здоров'я, житла, муніципальної інфраструктури та послуг (15350000 грн).

Департамент інфраструктури Херсонської обласної державної адміністрації

На 2026 рік за рахунок власного фінансового ресурсу обласного бюджету Департаменту встановлено бюджетні призначення в сумі 5801300 грн для виконання заходів наступних обласних програм:

- запобігання виникненню та ліквідації надзвичайних ситуацій (аварій) і оперативного реагування на них у Херсонській області на 2026 – 2030 роки (500000 грн);

- надання підтримки та реалізації заходів у галузі транспортної інфраструктури на 2025 – 2027 роки (2863700 грн);

- оздоровлення та відпочинку дітей на 2026 – 2030 роки (2437600 грн).

Департамент захисту довкілля та природних ресурсів Херсонської обласної державної адміністрації

Головному розпоряднику коштів обласного бюджету видатки на 2026 рік передбачаються за рахунок надходжень до обласного Фонду охорони навколишнього природного середовища у сумі 117100 грн, які будуть направлені на фінансування природоохоронних заходів, передбачених програмою охорони довкілля Херсонської області на 2025 – 2027 роки.

Департамент з питань цивільного захисту та оборонної роботи Херсонської обласної державної адміністрації

На 2026 рік бюджетні призначення за рахунок власного фінансового ресурсу у сумі 255937700 грн Департаменту встановлено для реалізації заходів обласних програм:

- запобігання виникненню та ліквідації надзвичайних ситуацій (аварій) і оперативного реагування на них у Херсонській області на 2026 – 2030 роки (171572600 грн), зокрема для утримання Херсонської обласної комунальної аварійно-рятувальної служби (119572600 грн);

- для забезпечення виконання судових рішень та виконавчих документів у Херсонській області на 2024 – 2026 роки (613500 грн);

- забезпечення оборонних заходів і надання допомоги військовим частинам (установам) та підрозділам територіальної оборони у Херсонській області на 2023 – 2027 роки (83751600 грн).

Департамент фінансів Херсонської обласної державної адміністрації

На 2026 рік обсяг додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з

утримання закладів освіти та охорони здоров'я Херсонській області передбачено у сумі 114329000 грн та розподілено між обласним бюджетом (75129000 грн) і місцевим бюджетам територіальних громад (39200000 грн).

Розподіл між місцевими бюджетами здійснено виходячи з кількості учнів у закладах загальної середньої освіти станом на 01 листопада 2025 року (70% обсягу додаткової дотації) та кількості осіб, які задекларували/зареєстрували своє місце проживання, включно з внутрішньо переміщеними особами, станом на 01 вересня 2025 року (30% обсягу додаткової дотації).

Відповідно до вимог статті 103⁶ Бюджетного кодексу України розподіл затверджено розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 12 грудня 2025 року № 678.

Також, проектом розпорядження планується спрямувати територіальним громадам на січень – серпень 2026 року частину освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі 12343077 грн, з них на виплату заробітної плати педагогічним працівникам:

- інклюзивно-ресурсних центрів – 10520192 грн (розрахунок проведено виходячи з кількості педагогічних ставок (50,5) у зазначених установах);
- приватного закладу загальної середньої освіти Херсонської міської територіальної громади (згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 року № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» (зі змінами)) – 1822885 грн.

За рахунок власного ресурсу обласного бюджету у 2026 році, згідно з розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 11 грудня 2025 року № 676 «Про надання у 2026 році іншої субвенції з обласного бюджету Херсонської області», у рамках обласної програми соціального захисту людей похилого віку, осіб з інвалідністю, підтримки сім'ї, утвердження гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на 2025 – 2029 роки передбачено надання іншої субвенції з обласного бюджету Херсонської області обласним бюджетам Миколаївської та Черкаської областей на перебування у 2026 році в закладах системи соціального захисту населення підопічних комунального закладу Херсонської обласної ради «Херсонський психоневрологічний будинок-інтернат», у сумі 36414349 грн.

На здійснення непередбачуваних видатків у 2026 році сформовано резервний фонд в обсязі 230708842 грн, що становить 16,49 відсотка видатків загального фонду обласного бюджету.

Управління у справах ветеранів

Херсонської обласної державної адміністрації

На 2026 рік головному розпоряднику коштів за рахунок власного фінансового ресурсу обласного бюджету встановлено бюджетні призначення задля реалізації обласної програми соціальної підтримки ветеранів війни, військовослужбовців та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України на 2024 – 2026 роки в сумі 40205000 грн.

Публічні інвестиційні проєкти та програми публічних інвестицій

Херсонська обласна інвестиційна рада 12 грудня 2025 року схвалила перелік публічних інвестиційних проєктів для включення до Єдиного проєктного портфелю регіону.

Відповідно до вимог Бюджетного кодексу України обласна міжвідомча комісія з питань розподілу публічних інвестицій (далі – Комісія) здійснює розподіл коштів обласного бюджету на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій з урахуванням результатів пріоритезації відповідних проєктів та програм, включених до єдиного проєктного портфелю публічних інвестицій регіону, та ступеня їхньої готовності до реалізації. За результатами розподілу публічні інвестиції включаються до проєкту розпорядження «Про обласний бюджет Херсонської області на 2026 рік».

Відповідно до Середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій Херсонської області на 2026 – 2028 роки, затвердженого розпорядженням начальника Херсонської обласної військової адміністрації від 01 вересня 2025 року № 449, визначено орієнтовний граничний сукупний обсяг публічних інвестицій на 2026 – 2028 роки та його розподіл на сектори (галузі) для публічного інвестування у сумі 217022300 грн, зокрема на 2026 рік – 190000000 грн.

На підставі пропозицій головних розпорядників щодо переліків нових та розпочатих проєктів та програм Департамент фінансів провів їх аналіз на відповідність розподілу коштів за основними напрямками публічного інвестування у розрізі сфер діяльності, інформації, що міститься в єдиному проєктному портфелі, та підходам до визначення джерел і механізмів фінансового забезпечення, а також щодо обґрунтованості зазначеної потреби у фінансовому забезпеченні з огляду на поточний стан та плани реалізації відповідних проєктів та програм.

Комісія схвалила консолідований перелік публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій єдиного проєктного портфелю публічних інвестицій Херсонської області і розподілу публічних інвестицій на їх підготовку та реалізацію на 2026 – 2028 роки у розрізі джерел і механізмів фінансового забезпечення (протокол № 1 від 19 грудня 2025 року).

Відповідно до схваленого консолідованого переліку до проєкту обласного бюджету Херсонської області на 2026 рік включено кошти в обсязі 56273359 грн (бюджет розвитку спеціального фонду) у розрізі підтверджених джерел фінансового забезпечення, а саме: прямого бюджетного фінансування з обласного бюджету на реалізацію 18 публічних інвестиційних проєктів за 4 секторами (галузями) для публічного інвестування:

охорона здоров'я – 7 проєктів (із них 1 проєкт новий) на суму 41173359 грн (ГРК: Департамент розвитку територій Херсонської обласної державної адміністрації, Департамент здоров'я Херсонської обласної державної адміністрації);

освіта і наука – 3 проєкти на суму 200000 грн (ГРК: Департамент розвитку територій Херсонської обласної державної адміністрації);

муніципальна інфраструктура та послуги – 6 проєктів та програм (із них 4 нових) на суму 9900000 грн (ГРК: Департамент розвитку територій Херсонської обласної державної адміністрації);

житло – 2 проєкти на суму 5000000 грн (ГРК: Департамент розвитку територій Херсонської обласної державної адміністрації).

Водночас, Департаментом фінансів під час підготовки пропозицій до розподілу забезпечено дотримання граничних обсягів за різними складовими публічних інвестицій, а також вимог щодо спрямування не менше 70 відсотків загального обсягу на продовження (завершення) реалізації розпочатих проєктів (норма Бюджетного кодексу України), що враховує запропонований розподіл.

Так, за результатами розподілу Комісією обсягів публічних інвестицій із загального граничного обсягу на 2026 рік (190000000 грн) розподілено 56273359 грн, співвідношення обсягів коштів за новими і розпочатими проєктами по 2026 року становитиме: розпочаті – 87,4%, нові – 12,6%.

Застосування кліматичних пріоритетів

Під час формування обласного бюджету враховані кліматичні аспекти шляхом інтеграції пріоритетів державної та регіональної кліматичної політики у всі етапи бюджетного планування, зокрема через оцінку впливу бюджетних програм і проєктів на зміну клімату, спрямування видатків на адаптацію до кліматичних ризиків (посухи, повені, хвилі спеки, деградація земель), фінансування заходів зі скорочення викидів парникових газів, підвищення енергоефективності та розвитку відновлюваних джерел енергії, модернізацію інфраструктури з урахуванням кліматичної стійкості, а також підтримку збереження і відновлення природних екосистем та підвищення спроможності територіальних громад до реагування на наслідки зміни клімату. Зокрема обласною програмою охорони довкілля Херсонської області на 2025 – 2027 роки передбачені відповідні заходи. Окрім цього, до обласного бюджету включено 17 інвестиційних проєктів, які пройшли експертне оцінювання з питань довкілля.

Підвищення ефективності і результативності використання бюджетних коштів

Впровадження гендерно орієнтованого підходу у бюджетний процес

З метою якісної та ґрунтовної підготовки проєкту обласного бюджету Херсонської області на 2026 рік головні розпорядники бюджетних коштів приділили особливу увагу інтеграції гендерного підходу у бюджетний процес. Так, для удосконалення бюджетних програм, зокрема для глибшого розуміння потреб різних цільових груп (у тому числі вразливих категорій населення) під час надання та отримання публічних послуг, а також для визначення впливу заходів бюджетних програм на відповідні групи, **36 відсотків головних розпорядників** вже долучилися до проведення гендерного аналізу бюджетних програм. Цим аналізом охоплено **39 бюджетних програм**, що становить більше половини всіх бюджетних програм у проєкті обласного бюджету на 2026 рік.

Водночас реалізація відповідних норм Бюджетного кодексу України

сприяє виконанню головними розпорядниками бюджетних коштів завдань Операційного плану заходів з реалізації у 2025–2027 роках Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 травня 2025 року № 439-р), зокрема щодо проведення ними гендерного аналізу бюджетних програм та включення у бюджетні програми характеристик, що враховують гендерні аспекти.

Це дає можливість зменшити вже наявні негативні тенденції та дозволяє запобігти їх виникненню, забезпечити гендерні потреби та інтереси як отримувачів, так і надавачів публічних послуг.

Важливо наголосити, що нинішні результати демонструють поступові кроки головних розпорядників у впровадженні гендерно орієнтованого підходу. Однак перед кожним з них і надалі стоїть завдання вдосконалювати бюджетні програми та поглиблювати їх аналіз, досліджувати гендерні аспекти, які зі зміною суспільних процесів і пріоритетів можуть суттєво змінюватися, що потребує належного врахування у бюджетному плануванні.

Створені правові та організаційні засади для застосування головними розпорядниками гендерно орієнтованого підходу у бюджетному процесі дозволять розширити відповідну практику на різних стадіях бюджетного процесу, що є не лише запорукою ефективного і справедливого розподілу бюджетних коштів, але і свідченням послідовної регіональної політики у сфері забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків.

Порівняльна таблиця витрат обласного бюджету за попередній, поточний, наступний бюджетні періоди в розрізі класифікації видатків та кредитування бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів з державного бюджету, що розподіляються між місцевими бюджетами, та видатків за рахунок власних надходжень бюджетних установ) додається.

Директор Департаменту фінансів
обласної державної адміністрації

Наталія ВІТРЕНКО